

om der indenfor Retskredsen skulde være Folk, der ere i Stand til at assistere som Tolke, og at man da lige saa godt tager en Kvinde som en Mand, det er jeg enig i, i saa Henseende holder jeg ogsaa paa Kvindernes Ligeberettigelse.

Sonne: Jeg har bedt om Ordet for at fremsætte enkelte Bemærkninger til nogle af de Udtalelser, der ere fremsatte af det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (Lewinsky). Tiden er imidlertid fremrykket, og alene den Omstændighed maa anvise mig at fatte mig i størst mulig Korthed.

Det ærede Medlem paatalte det Forhold, at den nu foreslaaede § 10 ikke gør Arbejdsgiveren ansvarlig for Renholdelsen af de fremmede Arbejderses Retirader. Jeg synes unægtelig, at netop den Ordning, som her er foreslaaet, hvorefter det overlades til de fremmede Arbejdere selv at sørge herfor, er ganske naturlig. I alt Fald for min Retsfølelse er det stødende at skulle give mine danske Arbejdere Tilhold om at sørge for Renholdelsen af de fremmede Arbejderses Retirader. Jeg tror, at ærede Medlemmer ville give mig Medhold i, at den foreslaaede Ordning er ganske naturlig.

Det ærede Medlem pegede dernæst paa den stadig voksende Anvendelse af udenlandsk og navnlig kvindelig udenlandsk Arbejdskraft og omtalte den Fortrængen af danske Arbejdere, som derved finder Sted. En saadan Fortrængen finder imidlertid ikke Sted, thi de kvindelige udenlandske Arbejdere anvendes kun for at muliggøre Roedrift og navnlig Sukkerroedrift i det Omfang, i hvilket den nu finder Sted. Jeg kan oplyse i saa Henseende, at der i Aar paa Lolland-Falster dyrkes 31,700 Tdr. Land med Sukkerroer. Man regner, at en kvindelig Arbejder kan renholde og i det hele taget varetage 4—5 Tdr. Land. Der har paa Lolland-Falster i denne Sommer været i alt 3,899 kvindelige udenlandske Arbejdere foruden 700 Mænd. Regner man, at alle disse ere anvendte til Arbejde i Roemarkerne, vil det jo sige, at de have besørget i alt 22—23,000 af de 31,700 Tdr. Land, der dyrkes med Sukkerroer. Det vil heraf ses, at der er Plads til Anvendelse af indenlandsk kvindelig Arbejdskraft, og jeg tør forsikre det ærede Medlem om, at alle de indenlandske kvindelige Arbejdere, som ønske Arbejde i Roemarkerne, have første Bud; og først naar man ser, hvad der bliver til overs fra, hvad de kunne besørge, bestemmes det, hvor stor en Indførsel af supplerende Arbejdskraft der er nødvendig.

Jeg kan tale med i saa Henseende. Jeg har en Landbrugsbedrift, som ligger lige op ad et Teglværk; her besørge Teglværksarbejdernes Hustruer Renholdelsen af de ca. 40 Tdr. Land, jeg her dyrker med Sukkerroer. De faa ganske vist $\frac{1}{2}$ Gang større Betaling end den for de udenlandske Arbejdere normerede, men desuagtet betaler det sig udmærket for mig. Forholdet er nemlig det, at de danske Arbejdere i Virkeligheden ere meget stærkt beskyttede overfor de udenlandske Arbejdere. Det ere de for det første ved de Rejsepenge, som de udenlandske Arbejdere oppebære, og yderligere ved de Emolumenter, som bestaa i Lys, Brændsel, Bolig o. s. v., hvilket jo ogsaa er en Del af deres Vederlag, men navnlig derved, at vi maa tage disse udenlandske Arbejdere saa tidligt, at de maa beskæftiges omtrent 2 Maaneder, før Arbejdet i Roemarken begynder, hvilket er meget dyrt, fordi man paa det Tidspunkt har overordentlig lidt Arbejde at give dem, i alt Fald er det Arbejde, hvis Udførelse ikke lønner sig. Deri ligger en saadan Beskyttelse for den danske Arbejder, at det i Praksis betaler sig at give ham 50 pCt. mere end den udenlandske. Det er nemlig Forholdet. Jeg giver pr. 100 Favne, 3 Gange Hakning, 49—50 Øre paa den ene Gaard til de danske Arbejdere, 32 Øre paa den anden Gaard til de udenlandske. Det betaler sig som sagt udmærket at give de danske Arbejdere den højere Betaling, fordi man derved undgaar at skulle beskæftige Arbejdskraft til en Tid; hvor man egentlig ikke har Brug for den. Idet jeg har udtalt dette, har jeg ogsaa dermed besvaret det ærede Medlems Krav om, at vi skulde have Beskyttelse for de indenlandske Arbejdere mod de udenlandske. Der er i Virkeligheden en saadan Beskyttelse og en meget følelig.

Maa jeg saa til Slutning tillade mig at gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at de Priser, der tjenes ved Akkordarbejde i Roemarkerne, som det fremgaar af Bilag VII til Lovforslaget, ingenlunde ere smaa. Det vil deraf ses, at der med de raadende Arbejdspriser af en kvindelig Arbejder — lad os holde os til dem — ved Akkord i 90 Dage gennemsnitlig tjenes 2 Kr. 50 Øre. Hertil komme deres Emolumenter, som ere 34 Kr. 90 Øre eller gennemsnitlig 19—20 Øre — Rejsepenge ser jeg bort fra, idet de ikke komme dem selv direkte til gode som Arbejdsfortjeneste. Deres virkelige Arbejdsfortjeneste ved Akkord er altsaa gennemsnitlig 2 Kr. 70 Øre. Det er saadanne